

gastheren tijdens beide congressen ook enkele voortreffelijk verzorgde ontvangsten georganiseerd.

De reis terug leidde niet rechtstreeks naar Amsterdam, maar werd besloten met een belangwekkende tocht door Azië, waarbij Hongkong, Cambodja, Thailand en India werden bezocht. Naast het bezoek aan enkele bloedtransfusiecentra en -laboratoria bestond er ook hier volop gelegenheid verder kennis te maken met land en volk, en verschillende centra van cultuurhistorische betekenis van nabij te aanschouwen.

Amsterdam, januari 1961

J. J. VAN LOGHEM Jr.
S. I. DE VRIES

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

SUBSIDIE-AANVRAGEN BIJ DE GEZONDHEIDS-ORGANISATIE T.N.O.

Van het secretariaat van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. ontvingen wij het volgende bericht.

Het bestuur van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. heeft besloten de tot dusver gevolgde procedure, dat subsidie-aanvragen het gehele jaar konden worden ingediend, niet langer te handhaven. Voor het begrotingsjaar 1962 geldt, dat subsidie-aanvragen bij het secretariaat van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. moeten zijn ingediend vóór 1 september 1961. Deze wijziging geldt zowel voor aanvragen afkomstig van individuele onderzoekers, al of niet ressorterende onder een adviescommissie, als voor instellingen.

Tot deze wijziging is overgegaan ten einde de mogelijkheid te openen de aanvragen onderling tegen elkaar af te wegen en het totaal van de aanvragen te confronteren met het voor 1962 beschikbare begrotingsbedrag.

Aanvraagformulieren voor het subsidiejaar 1962 zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van de Gezondheidsorganisatie T.N.O., Postbus 297, 's-Gravenhage.

REDACTIE

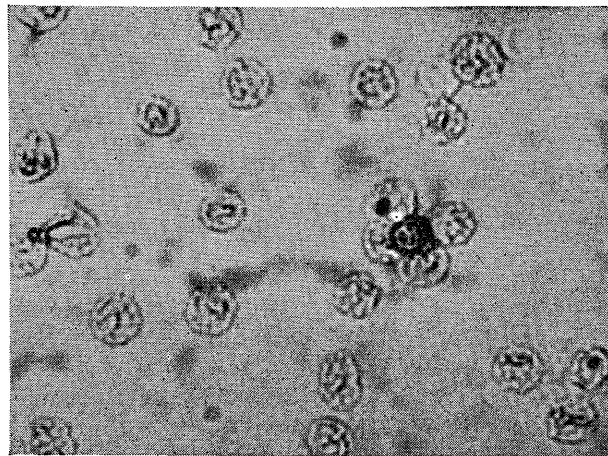
INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten).

DE WIJZE VAN IMMUNISATIE VAN DE MOEDER BIJ RHESUS-ANTAGONISME

Gaarne wil ik nog even terugkomen op de opmerking van de collegae SEELEN en BAKKER (1960) over het voorkomen van foetale erythrocyten in de circulatie van de moeder. Betreffende de methode van Kleihauer — een selectieve kleuring van foetale hemoglobine — delen zij mede, dat zij ondanks uitgebreide proefnemingen niet tot de overtuiging konden komen dat hiermee foetale erythrocyten in moederbloed worden aangetoond.

Naar aanleiding van eigen onderzoek kon in enkele gevallen worden aangetoond dat de erythrocyten in het moederbloed die zich kleuren met de methode van KLEIHAUER (1957) tot de bloedgroep van het kind behoren (BORST-EILERS 1961). Dit is alleen uitvoerbaar in gevallen waarin de erythrocyten van het kind een bloedgroepantigeen dragen dat op de erythrocyt van de moeder ontbreekt. Men kan dan de aanwezigheid van een „minor cell population” aantonen met behulp van de „mixed agglutination” techniek volgens RICHARDSON JONES (1958). Een kinder-erythrocyt is dan herkenbaar als de centrale cel in een „agglutinatie-rozet” (zie figuur). In de gevallen waarin deze reactie positief was,

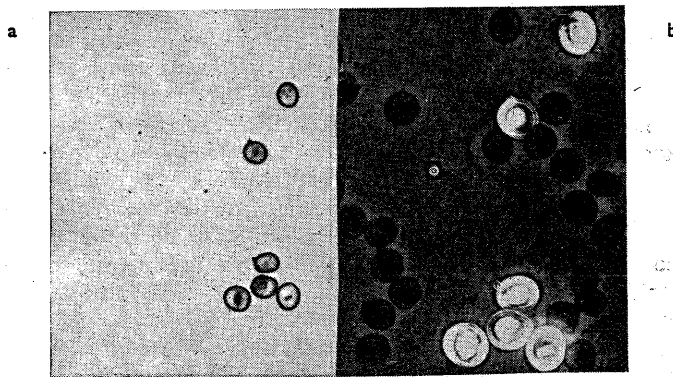
werd van de erythrocytensuspensie een uitstrijkpreparaat gemaakt, dat daarna werd behandeld volgens de kleurmethode van Kleihauer. Het bleek toen dat van alle agglutinatie-rozetten alleen de centrale erythrocyt gekleurd was en dat er verder geen gekleurde erythrocyten in het preparaat voorkwamen (zie figuur). Mijns inziens is hiermee aangetoond dat de gekleurde erythrocyten, die men met de methode van Kleihauer bij sommige moeders in het bloed kan vinden (ZIPURSKY c.s. 1959), van het kind afkomstig zijn.

Literatuur: BORST-EILERS, E. (1961) *Vox Sang. (Basel)* **6**, in druk. — KLEIHAUER, E., H. BRAUN en K. BETKE (1957) *Klin. Wschr.* **35**, 637. — RICHARDSON JONES, A. en S. SILVER (1958) *Blood* **13**, 763. — SEELEN, J. C. en J. H. J. BAKKER (1960) *Ned. T. Geneesk.* **104**, 2575. — ZIPURSKY, A., A. HULL, F. D. WHITE en L. G. ISRAELS (1959) *Lancet* **I**, 451.

Amsterdam, 27 april 1961

E. BORST-EILERS

De dubbele techniek die mevrouw E. BORST-EILERS toepaste, suggereert inderdaad dat erythrocyten van het kind in de circulatie van de moeder zich volgens de methode van Kleihauer kleuren. Voordat men nu echter in zijn algemeenheid mag stellen dat de gekleurde erythrocyten, die men met de methode van Kleihauer bij sommige moeders in het bloed kan vinden, van het kind afkomstig zijn, moet men ook aangetoond hebben, dat dergelijke erythrocyten in het bloed van niet-zwangeren niet voorkomen.

Cellen van Kleihauer-Zipursky in het bloed van een volwassen man.

a. Vergroting 100 x. De schimmen van de uitgelede erythrocyten zijn moeilijk te zien.

b. Hetzelfde beeld met fasecontrast; vergroting 160 x. Hier zijn ook de uitgelede erythrocyten goed te zien.

En hier lagen onze moeilijkheden; in samenwerking met collega H. VAN KESSEL vonden wij dergelijke cellen ook in het bloed van niet-zwangere vrouwen en in het bloed van mannen (zie figuur!).

Zeer kort geleden beschreven ook TAYLOR en KULLMAN (1961) positieve cellen in het bloed van niet-zwangeren; zij vonden echter wel bij zwangere vrouwen en vrouwen post partum in een belangrijker percentage positieve cellen. Berust het verschijnsel echter op de overgang van erythrocyten van de foetus, dan bevreedt het enigszins, dat dit percentage van voorkomen bij zwangere vrouwen en kraamvrouwen gelijk was.

Dit maakte het ons onmogelijk, de positieve cellen met zekerheid foetale cellen te noemen en wij zouden willen voorstellen, deze cellen voorlopig „kleihauer-zipursky-cellen” te noemen, daarbij aantekend dat in bloed van de foetus en de neonatus en mogelijk ook in het bloed van zwangeren „zipursky-cellen” in groter percentage voorkomen dan in het bloed van niet-zwangere volwassenen.

Literatuur: TAYLOR, W. C. en G. KULLMAN (1961) The detection of foetal erythrocytes in blood smears. *J. Obstet. Gynaec. Brit. Emp.* 68, 261.

Nijmegen, 12 mei 1961

J. C. SEELEN

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Lijst van internationale congressen. — De *Presse médicale* maakt zich ook dit jaar verdienstelijk door een zo volledig mogelijke opgave van de internationale congressen die in 1961 en volgende jaren zullen worden gehouden. Het verst-strekkende bericht betreft het Asiatic-Pacific Congress van cardiologen te Kyoto in april 1964 (*Presse méd.*, 1961, nrs. 10, 11 en 22).

Duitsland

Edelwijn en bastaardwijn. — Men kruist Europese druiven met Amerikaanse, in de bedoeling wijnstokken te kweken die zich zowel door kwaliteit als door geringe gevoeligheid voor weersomstandigheden onderscheiden. In het Hygiëne Instituut der universiteit te Mainz heeft men van „Hybridewijn” de hepato-toxische werking op ratten vergeleken met die van „Edelwijn” en het bleek dat van dit gezichtspunt uit aan ratten geen bastaardwijn is aan te bevelen (*Dtsch. med. Wschr.* bl. 926).

Engeland

Verouderde lijkenhuizen. — De Association of Clinical Pathologists heeft opnieuw de aandacht gevestigd op de vaak ongunstige „working conditions in mortuaries and post mortem rooms”. Men is het er over eens, dat de lokaliteit voor de patholoog-anatoom vaak honderd jaar bij de tijd ten achter is. In menig opzicht eist, behalve ventilatie en verlichting, ook de sfeer verbetering; het vervoer van lijken en de circulatie van het personeel van de begrafenisonderneming moet gescheiden zijn van de toegang voor het publiek. Het is niet gemakkelijk iets in te richten dat het midden houdt tussen „clinical appearance” en „chapel of rest”. Leken voelen vaak afkeer van refrigerators; maar bij de verbetering van een verouderde inrichting staan deze boven aan de lijst. En voor het overige huldige men het beginsel, het lijkenhuis met de pathologisch-anatomische afdeling van een ziekenhuis op eniger wijze te verenigen (*Lancet*, 13 mei, bl. 1040).

Veiligheidskleding voor de autobestuurder en zijn passagiers. — De *British medical Journal* van 29 april (bl. 1226) stelt de veiligheidskleding van de automobilist

weer aan de orde. Per afgelegde kilometer heeft de inzittende van een auto ongeveer de zelfde kans op een dodelijk ongeluk als de reiziger in een vliegtuig. De kans op letsel is voor de eerstgenoemde uit de aard der zaak veel groter. De meeste dodelijke en ernstige ongelukken worden veroorzaakt door een smak op de weg of een botsing binnen de wagen. Met een deugdelijk „tuig” is men tegen beide vrijwel beschermd. De heldhaftige experimenten van de Amerikaanse kolonel-vlieger STAPP (zie deze rubriek bl. 96) hebben geleerd dat de mens zelfs sterke vertragingen (tot 50 G) verdraagt, aangenomen dat zijn lichaam tegen botsingen is beveiligd. Vergelijkend onderzoek in de Verenigde Staten leerde dat zelfs bij gebruik van eenvoudige gordels veel letsel wordt voorkomen. Het beste is een „tuig”, bestaande uit een met de zitplaats verbonden vest. Het rijden is dan zeer aangenaam en bovendien is de chauffeur bestand tegen de verlokking tijdens het rijden nog andere activiteit te ontplooiën. De handeling van het aantrekken van een gefixeerd vest is echter niet comfortabel, zodat men dit jaar in Engeland naar nieuwe modellen zoekt.

Japan

Vereniging van beoefenaars van de studie der aangeboren misvormingen. — Onlangs heeft men onder de auspiciën van de universiteit van Tokio een vereniging voor de studie van aangeboren misvormingen gesticht. Ongeveer honderd onderzoekers — clinici, theoretici en biologen — zijn tot het lidmaatschap togetreden. Voordrachten, referaten en gedachtenwisselingen zullen in het tijdschrift *Saishin-Igahu* worden gepubliceerd. De vereniging zoekt verbinding met buitenlandse onderzoekers (Dr. HIDEO NISHIMURA, hoogleraar in de ontleedkunde, Tokio).

Schotland

Instituut voor virologie. — Onlangs is het Instituut voor Virologie van de universiteit van Glasgow plechtig geopend. Voor bouw, inrichting en activiteit gedurende de eerste jaren van activiteit was een bedrag van £ 237.000 beschikbaar. In het instituut is behalve het universitaire departement, de Medical Research Council Experimental Virus Research Unit behuisd. Het wetenschappelijk programma is in hoofdzaak gericht op de natuur der virussen, hun wijze van groeien, hun uitwerking op de cellen. Men stelt allereerst het onderzoek van virus van „long standing infections” aan de orde, en voorts „the change which these viruses may produce in the hereditary structure of the host cells” (*Lancet*, 13 mei, bl. 1064).

Verenigde Staten

Vertegenwoordiging van wetenschappelijk onderzoek op de aanstaande jaarvergadering van de American medical Association. — Als toegift tot het wetenschappelijk programma van de jaarvergadering die van 25 tot 30 juni te New York zal worden gehouden, omschrijft de *Journal of the American medical Association* (29 april, bl. 292) een „AMA-research-forum”. Meer dan 200 onderzoekers, die vrijwel alle specialismen vertegenwoordigen, zullen in 6 bijeenkomsten mededelingen doen omtrent nieuw, oorspronkelijk werk. Voor de keuze van deze „contributors” is een comité verantwoordelijk. Eén dag zal gewijd zijn aan 60 „5-minutes papers”, voor te dragen of kritisch te beschouwen door 125 „young participants”.

Zweden

Plotselinge vermindering van de lichaamslengte van parachutisten. — Parachutisten die zich laten uitschieten met een schietstoel kunnen blijken na de sprong 2 tot 3 cm korter te zijn geworden. Een wetenschappelijke commissie heeft zich hiervan bij een reeks van 70 vliegers overtuigd,